

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma vuodelle 2013

1.	Johdanto	2
2.	Yhdistyksen yhteiskunnalliset tavoitteet.....	3
	Tavoitetilan kuvaus (pitkän aikavälin tavoitteet)	3
	Nykytilan kuvaus.....	3
	Yhteiskunnalliset tavoitteet vuodelle 2013	4
	Poliittiset tavoitteet 2010–2015-asiakirja	4
3.	Toimintaympäristöjen kehittäminen.....	4
	Jäsenet	4
	Koko kohderyhmä.....	5
	Vapaaehtoiset toimijat	6
	Yhteistyöverkostot.....	6
	Kansainvälinen toiminta	8
4.	Talous ja toiminnan laajentuvat puitteet	9
5.	Hallinto	9
6.	Henkilöstö.....	10
7.	Viestintä.....	10
	Ulkoinen viestintä.....	10
	Sisäinen viestintä	11
8.	Asiantuntijuuden kehittäminen.....	11
9.	Hanke-, kehittämis- ja julkaisutoiminta.....	12
	Perhenetti-hanke.....	12
	Sateenkaariperheiden lasten ja vanhemmuuden haavoittuvuudet ammattilaisten tietoisuuteen -hanke (koulutushanke).....	12
	Grundtvig-hanke: Being an LGBT Parent as an Experience of Democracy and Active Citizenship (EU-hanke)	13
	Kaikkien perheiden Suomi -hanke	13
	Julkaisutoiminta.....	13
10.	Koulutus.....	14
11.	Neuvontatoiminta	14
12.	Vertais- ja tukitoiminta	15
13.	Leiritoiminta	19
14.	Tapahtumakalenteri	20

1. Johdanto

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- Ihmisoikeustyötä
- Perhepolitiikan kehittämistyötä
- Lapsi-, nuoriso- ja perhetyötä
- Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- Moninaisuuskasvatustyötä

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association) ja Ilgaan (International LGBTI Association).

Yhdistyksen tarkoituksena on sääntöjensä mukaan toimia Suomen sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien ja perhettä suunnittelevien sekä vanhemmuudesta, huoltajuudesta ja kasvattajuudesta kiinnostuneiden ihmisten kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, tiedonvälittäjänä ja edunvalvojana. Yhdistyksen tavoitteena on laajentaa ns. perinteistä perhekäsitystä. Perhe-käsitteen tulisi kattaa enemmän siitä moninaisuudesta, joka todellisuudessa on olemassa. Tavoitteena on vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon silloin, kun käsiteltävänä on sateenkaariperheitä koskevia asioita. Ajatuksena on myös välittää asiallista ja paikkansapitävää tietoa koskien lesbo-, bi-, trans- ja homovanhempia ja heidän perheitään.

* * *

Vuosi 2013 on yhdistyksen toiminnassa vakiintumisen aikaa. Vuonna 2012 on palkattu kaksi pysyvää työntekijää, vuokrattu yhdistykselle toimitilat, aloitettu OKM:n rahoittama laaja koulutushanke sekä aloitettu komission tukema EU-hanke. Toimintaa on uudistettu vuoden 2012 aikana todella monin tavoin kunnollisen avustuksen ja henkilöstön voimin. Suurimmalta osalta vuonna 2013 keskitytään käynnistettyjen toimintojen vakiinnuttamiseen. Vuonna 2013 käynnistyy myös Kaikkien perheiden Suomi -hanke (2013-2016), joka on Monimuotoiset perheet -verkoston yhteinen hanke, jota Sateenkaariperheet ry hallinnoi. Hankkeeseen palkataan kaksi työntekijää.

* * *

2. Yhdistyksen yhteiskunnalliset tavoitteet

Tavoitetilan kuvaus (pitkän aikavälin tavoitteet)

Sateenkaariperheet ry:n pitkän aikavälin tavoitteena on edistää suomalaisen yhteiskunnan kehitystä sellaiseen suuntaan, jossa kaikkia perheitä pyritään tukemaan heidän tarpeidensa mukaan riippumatta heidän perheensä kokoonpanosta tai muodosta. Sateenkaariperheiden osalta tämä tavoite konkretisoituu ainakin seuraavilla tavoilla.

- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta ja parin parisuhdetta tuetaan
- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Valtiovallalla on tarkkaa ja pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoitusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- Sateenkaariperheiden yhdenvertaisuutta valvoo siihen nimetty viranomainen
- Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta esiin tuovaa moninaisuuskasvatusta tehdään julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämistä ei ole jätetty muutaman pienen järjestön vastuulle vaan sitä tehdään koordinoitusti julkishallinnon ja hyvin resursoitun ja laaja-alaisen kolmannen sektorin toimesta.
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Sateenkaariperheet ry on aktiivinen järjestö, joka jatkaa vaikuttamistyötään perhepolitiikassa, ja jolla on resursseja osallistua lastensuojelun kehitystyöhön ja kohderyhmän perheiden neuvonta- ja kuntouttavaan työhön.

Nykytilan kuvaus

- Sateenkaariperheissä elää tuhansia lapsia ja määrä on kiihtyvässä kasvussa. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluu yhtä paljon ihmisiä kuin suomenruotsalaiseen vähemmistöön.
- Tästä huolimatta julkishallinnolla ei ole minkäänlaista seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- Tutkimukseen, kehittämiseen, kulttuuriseen toimintaan ja edunvalvontaan ei ole asetettu mitään julkisia resursseja (vrt. mikä muu tahansa vähemmistö)
- Sateenkaariperheiden perhesuhteet ovat edelleen pitkälti juridisesti turvattomia esimerkiksi useamman kuin kahden vanhemman perheissä
- Kaikilla sateenkaariperheiden lapsilla ei ole tapaamisoikeutta tosiasiallisiin vanhempiinsa
- Sateenkaariperheiden perhevapaat ovat suurimmalta osin uudistamatta
- Sateenkaariperheet eivät käytä perhepalveluita samassa määrin kuin muu väestö
- Erityisesti erotilanteissa sateenkaariperheiden lapsen ja vanhemmat jäävät suurimmaksi osaksi palvelujärjestelmän ja monen perheen tilanteessa myös lainsäädännön suojan ulkopuolelle.

Yhteiskunnalliset tavoitteet vuodelle 2013

- Osallistutaan kutsuttuna Kelan asiakasraadin työskentelyyn ajalla 2012-2013. Jatketaan keskustelua Kelan kanssa hedelmöityshoitojen korvauksista ja perhevapaalainsäädännön soveltamisesta käytännön etuuspäätöksissä.
- Seurataan isyyslain uudistamista ja käydään asiasta aktiivista julkista keskustelua. Osallistutaan lakiehdotusta valmistelevan virkamiestyöryhmän seurantaryhmän työskentelyyn ja Tanen isyyslakityöryhmän työskentelyyn. Lausutaan syksyllä 2013 virkamiestyöryhmän työn tuloksista.
- Osallistutaan syksyllä 2012 aloittaneen uuden adoptiolain mukaisen adoptiolautakunnan täysistunnon työskentelyyn kutsuttuna asiantuntijajäsenenä
- Seurataan sijaissynnytyksiä koskevan lainsäädännön kehittymistä. Syksyllä 2012 on lausuttu asiaa koskevasta arviomuistiosta. Hakeudutaan mukaan mahdollisen lakia valmistelevan työryhmän työhön vuonna 2013.
- Osallistutaan yhdenvertaista avioliittolakia käsittelevän kansalaisaloitteen nimien keräämiseen, tiedottamiseen ja edistämiseen.
- Jatketaan syksyllä 2012 käynnistetyn yhteistyökumppaneiden verkoston yhteydenpitoa ja toimintaa tapaamisoikeuslainsäädännön laajentamisen puolesta.
- Seurataan uuden yhdenvertaisuuslain valmistelua ja varmistetaan, että tulevilla valtuutetulla on riittävä tietämys sateenkaariperheiden tilanteesta.
- Ylläpidetään keskustelua niistäkin lakiuudistuksista, jotka eivät tällä hetkellä ole käynnissä, esimerkiksi perhevapaajärjestelmän lukuisat puutteet sateenkaariperheiden näkökulmasta.
- Toimitaan sateenkaariperheiden vapaan liikkuvuuden puolesta Euroopassa yhteistyössä Nelfan kanssa ja osana Eu-rahoitteista kumppanuushanketta, joka toimii ajalla 2012-2014

Poliittiset tavoitteet 2010–2015-asiakirja

Sateenkaariperheet ry:n vuosikokous vahvisti 13.2.2010 yhdistyksen poliittiset tavoitteet vuosille 2010–2015. Tavoitteet tiivistyvät kymmeneksi kohdaksi. Yksityiskohtainen ohjelma löytyy yhdistyksen kotisivuilta.

- Perhevapaat ja -etuudet tasapuolisiksi
- Yhdenvertainen avioliitto
- Samaa sukupuolta olevien avoparien lapsiperheet otettava huomioon lainsäädäntöä kehitettäessä
- Tapaamisoikeus voitava harkita kaikissa tilanteissa
- Useamman vanhemman juridinen vanhemmuus mahdollistettava
- Äitiysolettama luovutettuja sukusoluja hedelmöityshoidoissa käyttäneillä naispareilla
- Trans-ihmisten lapsiperhe-elämän haasteita purettava
- Uuden adoptiolain katsottava tulevaisuuteen
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikka sekä vähemmistövaltuutettu
- Kaikkien perheiden Eurooppa

3. Toimintaympäristöjen kehittäminen

Jäsenet

Sateenkaariperheet ry:n kaikkien jäsenmaksun maksaneiden jäsenten määrä oli vuoden 2011 lopussa 407 jäsentä (vuoden 2010 lopussa 374). Vuoden 2012 lopussa luku oli jo 477. Jäsenten määrää kasvaa nykyisestään edelleen kun yhdistyksen toiminta laajenee, tavoitetaan yhä enemmän perheitä ja annetaan osallistumismaksuista jäsenalennuksia ja tarjotaan jäsenetuja. Myös kohderyhmän tosiasiallinen koko

kasvaa voimakkaasti. Toimintansa kautta yhdistys tavoittaa satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Kyselyiden mukaan suurin osa toimintaa osallistuvista ei jostain syystä ole jäseniä. Osa tapaamisista käyvistä ihmisistä varoo ehkä leimautumista jättäytymällä pois jäsenyydestä. Yhdistyksen keskustelufoorumille on kirjautunut yli tuhat henkeä. Yhdistyksen jäsenmäärä tulee todennäköisesti moninkertaistumaan seuraavan kymmenen vuoden aikana perustuen sateenkaariperheiden yleisen määrän kasvuun tulevaisuudessa.

Toimenpiteet:

Mahdollistetaan sääntömuutoksella kannatusjäsenyys. Kehitetään jäsenhallintajärjestelmiä rekisterin ja maksupalveluiden osalta. Nykyiset järjestelmät toimivat huonosti. Käynnistetään vuonna 2012 suunnitellun vuosittaisen jäsenkyselyn tekeminen. Tarkoituksena on kerran vuodessa kerätä dataa jäsenistön toiveista yhdistyksen toiminnan suhteen, mutta myös jäsenperheiden yhteiskunnallisesta tilanteesta, palvelukokemuksista ja -tarpeista.

Koko kohderyhmä

Sateenkaariperheiden määrää suomalaisessa yhteiskunnassa on vaikeaa arvioida tarkasti. Tilastoissa näkyvät ainoastaan ne ydinperheet muotoiset perheet, joissa vanhemmat ovat rekisteröidyssä parisuhteessa keskenään, ja joissa lapset asuvat virallisesti heidän luonaan. Vuonna 2006 tehdystä tutkimuksesta (raportti) ja arkikokemuksesta tiedämme, että ydinperheet ovat vähemmistössä sateenkaariperheiden joukossa ja heidänkin joukostaan vain vähemmistö on rekisteröinyt suhteensa, ilmeisesti syrjinnän pelosta. Tällä perusteella on mahdollista arvioida, että sateenkaariperheissä elää tällä hetkellä muutamia tuhansia alaikäisiä lapsia.

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluu yhtä monta yksilöä kuin suomenruotsalaiseen vähemmistöön. Tutkimuksista tiedetään, että yli puolet heistä toivoo saavansa lapsia. Vaikka on todennäköistä, että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt tulevat aina lapsiperheellistymään jonkin verran harvemmin kuin muut, voidaan kuitenkin varovaisestikin arvioida, että seuraavan kymmenen vuoden aikana sateenkaariperheiden osuus kaikista perheistä kasvaa ainakin yhteen prosenttiin, jolloin alaikäisiä lapsia olisi sateenkaariperheissä yli 10 000.

Sateenkaariperheet on kohderyhmänä aivan erityisen tuen ja neuvonnan tarpeessa. Sateenkaariperheet kohtaavat arjessaan valtavan suuren määrän pienempiä ja suurempia vastoinkäymisiä kun käytännössä kaikki lait, etuudet ja koko palvelujärjestelmä on suunniteltu ydinperheideaalien pohjalta. Tämä ei aiheuta pelkästään ”perheen ulkoisia” haasteita vaan toimimaton juridinen ja palvelujärjestelmä vaikeuttaa ”perheen sisästäkin” dynamiikka. Lisäksi perheet kohtaavat omassa lähipiirissään usein sosiaalista epäluuloa ja painostusta.

Suurin osa jäsenistöstä ja palveluita käyttävistä muista vanhemmista on naisia. Miehiä tavoitetaan kuitenkin erityisesti miehille kohdennetulla toiminnalla. Jäsenistössä painottuvat myös pienten lasten perheet ja perheet, joiden lapset eivät ole syntyneet heterosuhteessa. Vanhempien lasten perheitä pyritään tavoittamaan varhaisnuorten ja nuorten oman toiminnan kautta. Leirien ja tapaamisten ohjelmaa pyritään vaihtelemaan niin, että monenlaiset erilaiset sateenkaariperheet saisivat jotain tapahtumista itselleen.

Toimenpiteet:

Kohderyhmän tavoittamisessa Sateenkaariperheet ry pyrkii vuonna 2013 erityisesti kasvattamaan edelleen varhaisnuorille ja nuorille suunnattua toimintaa sekä lisäämään isovanhempien ja muiden omaisten huomioimista. Myös esikouluikäisten lasten toimintaa mietitään koululaisten toiminnan ja pienten lasten perheiden toiminnan oheen. Perheistä erityistä huomiota vuonna 2013 kiinnitetään eroamassa oleviin ja jo eronneisiin.

Vapaaehtoiset toimijat

Henkilökunnan palkkaaminen yhdistykseen vuonna 2012 ei ole vähentänyt vapaaehtoisen työn tarvetta yhdistyksessä vaan henkilökunta päinvastoin antaa paremmat mahdollisuudet kehittää vapaaehtoistyötä kouluttamalla, innostamalla, palkitseamalla ja kehittämällä. Toiminnan laajentuessa myös vapaaehtoisten toimijoiden tarve kasvaa. Henkilöstön palkkaaminen on näkynyt jo vuoden 2012 aikana myös vapaaehtoistoiminnan entistä laajempaan aktivoitumisena ennen kaikkea paikallistasolla.

Toimenpiteet:

Vuonna 2013 jatketaan vuonna 2012 aloitettuja säännöllisiä kehittämispäiviä paikallistiimeille. Kehittämispäivät järjestetään kerran vuodessa, vuonna 2013 helmikuussa Helsingissä vuosikokouksen yhteydessä. Kullakin tapaamispaikkakunnalla työskentelee yksi tai useampia henkilöitä paikallistiimeissä. Etsitään paikallistiimeihin lisää vapaaehtoisia, tarjotaan paikallistiimeille koulutusta ja tarjoillaan heille ideoita miten toimia paikallistasolla. Pyritään edistämään myös vaikuttamis- ja koulutustyötä paikallistasolla. Etsitään paikallistason toiminnalle rahoitusta myös kunnista. Tuetaan paikallistoimintaa henkilöstön aktiivisella tuella ja yhteydenpidolla.

Hallitustyöskentelyä kehitetään ja jatketaan mielekkäiden hallituksen omien työryhmien kokeilua. Osallistutaan Monimuotoiset perheet -verkoston hallitusten yhteiseen koulutus- ja tutustumistapahtumaan huhtikuussa. Tapaamisen tarkoituksena tiivistää hallitusten välistä yhteistyötä yhteisen hankkeen (Kaikkien perheiden Suomi) käynnistyessä. Lisäksi hallituksen ja hallituksen työryhmien ja toimikuntien jäsenille järjestetään loppuvuodesta kiitostilaisuus.

Perhenetti-hankkeen vapaaehtoisten määrää kasvatetaan uusien koulutusten myötä ja mahdollistetaan Sateenkaariperheiden omien vapaaehtoisten tehokas keskinäinen työskentely hankkeessa. Järjestetään hankkeen omille vapaaehtoisille koulutusta sateenkaariperheasioista sekä virkistytymistä.

Vapaaehtoisten rekrytointia tehostetaan järjestämällä jokaisella leirillä tuokio, jolloin esitellään yhdistyksen toimintaa ja tuodaan konkreettisesti esiin erilaisia tapoja, joilla voi osallistua yhdistyksen toimintaan. Jäsenkirjeessä esitellään konkreettisia tapoja, joilla voi osallistua.

Yhteistyöverkostot

Monimuotoiset perheet -verkosto

Monimuotoiset perheet -verkostoon kuuluvat Sateenkaariperheet ry:n lisäksi Adoptioperheet ry, Familia Club ry, Lapsikuolemaperheet KÄPY ry, Perhehoitoliitto ry, Simpukka lapsettomien yhdistys ry, Suomen Monikkoperheet, Suomen Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheet ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Toimenpiteet:

Moninaiset perheet -verkoston järjestöjen kanssa käynnistetään vuoden 2013 alussa yhteinen hanke Raha-automaattiyhdistyksen avustuksella. Sateenkaariperheet ry hallinnoi hanketta. Hanke nostaa verkoston välisen yhteistyön uudelle tasolle. Hankkeesta Kaikkien perheiden Suomi kerrotaan muualla tässä toimintasuunnitelmassa.

Hankkeen käynnistämisen lisäksi yhteistyössä verkoston kanssa jatketaan perhepoliittisten pienseminaarien järjestämistä kansanedustajille eduskunnan kansalaisinfossa. Osallistutaan perhepoliittiseen keskusteluun yhteisin julkilausumin. Jatketaan yhteistyötä perheasioista kiinnostuneiden kansanedustajien ryhmän kanssa. Verkosto kokoontuu vähintään neljä kertaa toimintavuoden aikana koko päivän kehittämispäiville. Hallitusten yhteinen tilaisuus järjestetään huhtikuussa 2013.

Verkoston kanssa tehdään myös yhteisiä hankintoja esimerkiksi ohjelmistojen ja ostettujen palveluiden suhteen. Osallistutaan yhdessä sosiaali-, terveys- ja kasvatusalojen messuille ja tapahtumiin. Tehdään tiivistä yhteistyötä osana Perhenetti-hanketta. Toteutetaan yhteinen jäsenkysely, joka toteutettiin ensi kertaa vuonna 2012. Tehdään koulutusyhteistyötä ja järjestetään koulutuksia ja osallistutaan kouluttajina tilaisuuksiin, jossa käsitellään perheiden moninaisuutta yleisesti.

Perhejärjestöjen yhteistyöfoorumiin kuuluu laaja joukko suomalaisia perhejärjestöjä ja kirkon perhetyö. Foorumi kokoontuu vuoden aikana ainakin kaksi kertaa. Tapaamisissa pohditaan jotain ajankohtaista perheteemaista aihetta. Järjestetään vuosittainen verkoston sisäinen seminaari keväällä 2013. Yhteistyöfoorumin työskentelyssä korostuu järjestöjen keskinäinen pohdinta ja ideointi.

Väestöliiton kanssa yhteistyössä käynnistettiin vuoden 2011 aikana **Perhenetti -hanke**, jolle on saatu RAY:n hankeavustusta. Hankkeessa kehitellään perheille tukipalveluita nettiin. Palvelusta on mahdollista saada asiantuntija-apua ja ohjattua vertaisapua myös monimuotoisille perheille. Sateenkaariperheet on mukana hankkeessa omalla osuudellaan. (Lisätietoja luvussa hanketoiminnasta)

Parisuhdekeskus Kataja ry:n kanssa yhteistyössä kehitetään ja toteutetaan Sateenkaariperheiden parisuhdetoimintaa ja järjestetään yhteistyössä parisuhdepäivät marraskuussa 2013.

Ensi- ja turvakotien liiton EroNeuvo -hankkeen kanssa yhteistyössä järjestetään koulutusta eroauttamisen ammattilaisille ja järjestetään Vanhemman Neuvo -tilaisuuksia sateenkaariperheiden eron jälkeisen vanhemmuuden tukemiseksi.

Seta ry:n kanssa tehdään yhteistyötä ennen kaikkea yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja tiedottamisessa. Osallistutaan Setan kokouksiin ja jäsenjärjestöille suunnattuihin tapahtumiin ja koulutuksiin.

Syksyllä 2012 OKM:n avustuksella käynnistyneen koulutushankkeen (erillinen toimintasuunnitelma, liitteenä) yhteistyökumppaneina toimivat Katajan ja EroNeuvon lisäksi Metropolia, Seta, Trasek, Regnbågsankan ja joukko Setan paikallisjärjestöjä.

Muita yhdistyksen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat perhe- ja lastensuojelujärjestöt, ev.-lut. kirkon lapsi- ja perhetyö, puolueet, THL, STM, SM, UM ja OPM sekä useiden kuntien lapsi- ja perhetyö, joihin pidetään aktiivista yhteistyötä.

Kansainvälinen toiminta

Kansanvälistä toimintaa tukee UM ja komissio. Kansainvälinen toiminta toteutetaan omilla kustannuspaikoillaan.

Nelfa

Toimitaan aktiivisesti Euroopan sateenkaariperheyhdistysten kattojärjestössä Nelfassa, jonka hallituksen varapuheenjohtajana toimii yhdistyksen toiminnanjohtaja. Nelfa perustettiin virallisesti vuonna 2012 ja on toiminut verkostona vuodesta 2008 alkaen.

Toimenpiteet:

Osallistutaan yhdistyksen hallituksen kokouksiin aktiivisesti (rahoitusta haetaan UM:ltä). Ollaan mukana luomassa yhdistykselle toiminnan edellytyksiä Brysselissä. Osallistutaan seuraavan, vuonna 2014 Saksassa järjestettävän konferenssin ohjelman järjestämiseen. Järjestetään Nelfan ensimmäinen vuosikokous keväällä 2013 Lontoossa.

Yhdessä Nelfan ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa yhteistyössä järjestetään 5.5.2013 toinen Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä. Päivän kunniaksi kussakin maassa järjestetään sateenkaariperheille jotain sellaista iloista ohjelmaa, joka saa myös näkyvyyttä mediassa. Suomessa järjestetään päivän tapahtumia useammalla paikkakunnalla.

Ilga-Europe

Toimitaan aktiivisesti Euroopan hlbt-i-järjestöjen kattojärjestössä Ilga-Europessa. Tehdään yhteistyötä Ilga-Euromen perhetoiminnan kanssa. Osallistutaan Ilga-Euromen perheteemaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin sekä vuosikokoukseen lokakuussa 2013. Huolehditaan, että Ilga-Europe tekee tiivistä yhteistyötä Nelfan kanssa.

Grundtvig-hanke: Being an LGBT Parent as an Experience of Democracy and Active Citizenship

Jatketaan vuosille 2012-2014 ulottuvan komission rahoittaman hankkeen toteuttamista. Kyseessä on Grundtvig-ohjelman oppimiskumppanuushanke, jossa on mukana viisi sateenkaariperhejärjestöä. Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Nelfan kanssa. Hankeella on oma toimintasuunnitelmansa (liite), jota tarkennetaan syksyn 2012 aikana.

Toimenpiteet:

Osallistutaan hankkeen neljään konferenssiin / workshopiin vuoden 2013 aikana. Toteutetaan eurooppalaisille sateenkaariperheille suunnattuja materiaaleja ja workshoppeja, joilla vahvistetaan heidän toimijuuttaan eurooppalaisessa toiminnassa sateenkaariperheiden aseman parantamiseksi. Syyskuussa 2013 toteutetaan Helsingissä työpaja eurooppalaisten sateenkaariperheiden juridisen aseman riskeistä muuttaessa maasta toiseen ja tähän liittyvistä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksistä ja käsittelyssä olevista tapauksista.

4. Talous ja toiminnan laajentuvat puitteet

Toimintavuoden 2013 aikana yhdistyksen talous siirtyy jälleen uudelle tasolle johtuen Kaikkien perheiden Suomi -hankkeesta, OKM:n rahoittamasta koulutushankkeesta ja komission rahoittamasta EU-hankkeesta. Alla taulukko varsinaisen toiminnan kulujen kasvusta.

Rahoituspohja on edelleen hyvin monipuolinen vaikkakin Raysta on tullut toiminnan päärahoittaja. Avustuksia saadaan vuonna 2013 Raylta, Setalta, KSL:ltä, UM:ltä, OKM:ltä, Väestöliitolta, Helsingin kaupungilta ja Komissiolta. Vuonna 2013 avustuksia haetaan myös muilta kaupungeilta, ja säätiöiltä erityisiin hankkeisiin. Yhdistyksen tuotoista mainittava osa tulee edelleen myös jäsenmaksu- ja varainhankintatuotoista. Sääntömuutoksen myötä yhdistykseen voi liittyä myös kannatusjäseneksi.

Varsinaisen toiminnan kulut ovat kasvaneet viime vuosina seuraavasti:

	2009	2010	2011	2012	2013
Vars. toiminnan kulut	13 000	24 000	36 000	146 000	399 000*

* Talousarvio 2013

Toimenpiteet:

Budjetin vuosittainen kasvu merkitsee taloushallinnonkin jatkuvaa kehittämistä. Vuoden 2013 aikana tarkennetaan edelleen yhdistyksen taloussääntöä. Vuoden 2012 tilinpäätöksen tarkastaa ensimmäistä kertaa laillistettu tilitoimisto. Tositetarkastukset suoritetaan vuoden 2012 tapaan. Osallistutaan tarvittaessa taloushallinnon koulutustilaisuuksiin.

5. Hallinto

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen vuosikokous, joka kokoontuu kerran vuodessa, alkuvuodesta. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 10 kertaa vuodessa. Hallituksen jäsenillä on omat vastualueet. Hallituksen ohessa toimii ainakin työvaliokunta, leirityöryhmä ja lastenkirjahankkeen toimituskunta. Hallitus voi halutessaan perustaa muitakin työryhmiä tai olla asettamatta jotain aiemmin toiminutta työryhmää. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja.

Toimenpiteet:

Toimitetaan sääntömuutos, jonka perusteella ryhdytään järjestämään vuosikokous kaksi kertaa vuodessa. Aletaan järjestää kevätkokousta paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä, ei enää talvileirin yhteydessä. Lisäksi jatketaan syksyllä 2012 aloitettua työtä muokata yhdistykselle selkeä johtosääntö sekä henkilöstöohje.

Seurannan toteuttaminen:

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle leiritoiminnan ja muun toiminnan toiminnan toteutumisesta. Hallitus laatii keskeisimmille toiminnoille tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamääristä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Leirien ja muiden suurten tapahtumien budjetit vahvistetaan aina hallituksen kokouksessa. Jäsenistölle tehdään kerran vuodessa jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta.

6. Henkilöstö

Yhdistyksen hallinnosta ja toiminnan toteuttamisesta vastaa täysipäiväinen toiminnanjohtaja. Toiminnanjohtajan toimenkuvaan kuuluu kokonaisvaltainen vastuu yhdistyksen toiminnasta ja taloudesta. Toiminnanjohtaja toimii hallituksen esittelijänä ja muiden työntekijöiden esimiehenä. Hänen työtehtäviinsä kuuluu järjestöllinen kehittäminen, vaikuttamistyö, kouluttaminen ja viestintään liittyvät tehtävät.

Yhdistykseen on palkattu vuonna 2012 myös täysipäiväinen järjestösihteeri. Työntekijän toimenkuvaan kuuluu leiri- ja vertaisryhmätoiminnan koordinointi, avoimien tilaisuuksien järjestäminen, Jäsenten neuvontatehtävät, järjestön hallintoon liittyvät toimistotyöt, kouluttajana toimiminen ja koulutus- ja oppimateriaalien tuottaminen.

OKM:n rahoittamassa koulutushankkeessa toimii lisäksi täysipäiväinen koulutussuunnittelija ainakin toukokuun 2014 loppuun saakka. Jatko mahdollinen.

Toimenpiteet:

Palkataan tuntipalkkaisia leiriohjaajia tarpeen mukaan. Rekrytoidaan Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen kaksi työntekijää alkuvuoden aikana. Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esimiestyötä tuetaan valmistelussa olevalla henkilöstöohjeella ja tarvittaessa koulutuksella. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Diacorin kanssa syksyllä 2012 työstetyn työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

7. Viestintä

Ulkoinen viestintä

Sateenkaariperheet ry on hyväksynyt vuoden 2010 vuosikokouksessa poliittiset tavoitteet vuosille 2010–2015. Yhdistyksen ulkoinen viestintä pyrkii ensisijaisesti viemään näitä tavoitteita poliittisten toimijoiden ja palveluntarjoajien tietoon eri tavoin. Jatketaan aktiivisen mediatyöskentelyn tekemistä yhdistyksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja nostamiseksi julkiseen keskusteluun. Tehdään julkilausumia yksin ja yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston ja muiden kumppanien kanssa. Haetaan annetuille lausunnoilla näkyvyyttä mediassa. Kirjoitetaan lehtien mielipide-palstoille.

Vuoden 2013 alusta otetaan käyttöön yhdistyksen uusi visuaalinen ilme, joka sisältää nettisivujen, käyntikorttien, kirjepohjien, Facebook-sivuston, esitteiden ja muiden materiaalien yhtenäisen ilmeen. Yhdistyksellä ei ole aiemmin ollut yhtenäistä ilmettä. Ilmeen ovat suunnitelleet opinnäytetyönään Lahden muotoiluinstituutin opiskelijat opettajan johdolla syksyn 2012 aikana. Alkuvuodesta 2013 toteutetaan visuaalisen ilmeen vienti kaikkiin tiedotuskanaviin, tilataan kirjekuoria, uusia esitteitä ja muita painettuja materiaaleja, joissa uusi ilme näkyy.

Vuonna 2013 yhdistyksen nettisivujen syksyllä 2012 alkanutta päivitystä jatketaan. Samalla siirretään Setan sateenkaariperhetyön projektin ammattilaisille suunnatut sisällöt Setan sivuilta osaksi yhdistyksen sivuja. Siirron yhteydessä myös tämä materiaali päivitetään. Integroidaan nettisivujen, Facebook-sivun, keskustelufoorumien ja uutiskirjeen tiedotusta. Jatketaan syksyllä alkaneen kuukausittaisen blogin julkaisemista uutiskirjeessä, kotisivuille, Facebookissa ja Perheikkaa.fi -palvelussa.

Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja tapahtumiin. Olennainen osa toimintaa on myös yhdistykselle osoitettuihin tiedusteluihin vastaaminen, opinnäytetöiden haastatteluihin vastaajien hakeminen ja muu tiedon välitys.

Sisäinen viestintä

Uutiskirjettä julkaistaan kerran kuukaudessa ja se lähetetään kaikille jäsenille ja julkaistaan yhdistyksen kaikilla sähköisillä foorumeilla. Uutiskirjettä lähetetään myös sidosryhmärekisterin 500 yhteystyökumppanille. Sisäistä tiedotusta hoidetaan uutiskirjeen lisäksi myös nettisivujen, Facebookin ja verkkokeskustelufoorumien kautta. Foorumille on rekisteröitynyt yli tuhat käyttäjää. Sateenkaariperheiden lapsille ja nuorille on juuri perustettu oma Facebook-sivusto. Paikallistiimien aktiiviset toimijat tavoitetaan paikallistiimien postituslistan kautta. Kullakin alueella toimii yhdyshenkilö, joiden sähköpostit ovat yhtenäistetty muotoon kaupunki@sateenkaariperheet.fi.

8. Asiantuntijuuden kehittäminen

Sateenkaariperheet ry:n asiantuntemusta kaivataan jatkuvasti enemmän. Yhdistyksen asema kansallisesti merkittävänä asiantuntijana on kasvanut ja yhdistys on nykyisellään mukana useassa valtionhallinnon lainsäädäntö- ja kehittämishankkeessa sekä Kelan asiakasraadissa. Tämän lisäksi yhdistyksen asiantuntijuutta kaipaavat yhä kasvavat määrät perheitä, opiskelijoita, ammattilaisia ja tiedotusvälineiden edustajia.

Asiantuntijuutta pyritään pitämään yllä ja kehittämään verkostoituvalla työotteella, perhetutkimuksen ja -politiikan seuraamisella, jäsenkyselyillä, keräämällä tietoja paikallistapaamisista ja leiritoiminnasta, kirjaamalla yhteydenottoypyntöjen aiheet, ohjaamalla opinnäytetöitä ja järjestämällä seminaareja ja muita tapahtumia. Yhdistys tukee sateenkaariperheitä koskevaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa laajalla opinnäytetöiden neuvontatoiminnalla, konsultoimalla tutkimushankkeita, listaamalla nettisivuilla tutkimustarpeita ja etsimällä vapaaehtoisia tutkimuksiin osallistujia.

Asiantuntijuuden kehittämistä ja pysyvyyttä on tukenut henkilöstön palkkaaminen yhdistykseen. Sateenkaariperheiden elämään vaikuttaa koko perhelainsäädäntö ja palvelujärjestelmä. Perheiden kohtaamat haasteet ja niiden ratkaisut ovat valtavan laaja ongelmakenttä, jonka hallitsemisen säilyttäminen yhdistyksessä, joka toimii vapaaehtoisvoimin, osoittautui hankalaksi.

9. Hanke-, kehittämis- ja julkaisu-toiminta

Perhenetti-hanke

Väestöliitto käynnisti vuonna 2011 Perhenetti-hankeen Raha-automaattiyhdistyksen avustuksella. Sateenkaariperheet ry on hankkeessa mukana yhteistyökumppanina ja saa pienen avustuksen Väestöliiton kautta hankkeeseen osallistumisesta. Perhenetti-hankkeessa luodaan internetissä toimiva ohjattuun vertaistukeen perustuva palvelu pikkulapsiperheille (Perheaikaa.fi). Tarjottavat palvelut kehitetään hankkeen myötä. Niitä ovat ainakin erilaiset internetissä toimivat, ohjatut vertaistukiryhmät sekä nettikurssit vanhemmille.

Toimenpiteet:

Sateenkaariperheet toteuttaa vuoden 2013 aikana Perheaikaa.fi -palvelussa lukuisia ohjattuja sateenkaariperheiden vertaisryhmiä, joiden teemat valitaan nettivertaisohjaajakoulutuksessa olevien sateenkaariperheen vanhempien omien toiveiden mukaan. Lisäksi kerran kuukaudessa yhdistyksen neuvontapalvelu toteutetaan live-chatina Perheaikaa.fi -palvelussa. Ensimmäisen nettivertaisohjaajan jatkokurssin päätyttyä alkuvuodesta, voidaan toteuttaa entistä useamman laisia palveluita. Sateenkaariperheiden perhevalmennuksen sisällöistä muokataan Perhenetin alustalla julkaistava nettikurssi perheille. Aletaan myös toteuttaa pitkäkestoisempia suljettuja nettiryhmiä. Vuoden aikana osallistetaan perhenetti-hankkeeseen entistä useampia sateenkaariperheellisiä vapaaehtoisia uusien nettivertaisohjaajien myötä. Tuetaan sateenkaariperheellisten nettivertaisohjaajien yhteistyötä ja Perheaikaa.fi -palvelun sateenkaariperhe-erityisten sisältöjen luomista. Jatketaan artikkeleiden ja kuukausittaisen blogikirjoituksen julkaisemista Perheaikaa.fi -palvelussa.

Perhenetti-hankkeella on oma toimintasuunnitelmansa, jota Sateenkaariperheiden osuus hankkeesta noudattaa. Väestöliitto toimittaa Perhenetti-hankeen toimintasuunnitelman Raylle.

Sateenkaariperheiden lasten ja vanhemmuuden haavoittuvuudet ammattilaisten tietoisuuteen -hanke (koulutushanke)

OKM:n rahoittaman koulutushankkeen tavoitteena on järjestää lasten ja perheiden kanssa työskenteleville koulutusta sateenkaariperheiden kohtaamisesta, erityistarpeista ja haavoittuvuuksista. Hankkeen aikana järjestetään koulutuksia noin kymmenellä paikkakunnalla ympäri Suomen (ei Helsingissä). Kullakin paikkakunnalla järjestetään oma, avoin koulutustilaisuus ja sen lisäksi lukuisia koulutustilaisuuksia yhdessä kaupunkien ja muiden suurten palveluntarjoajien kanssa. Yhteensä tavoitetaan 2400 lasten ja perheiden kanssa työskentelevää ammattilaista. Hanke toteuttaa hallituksen lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman tavoitteita ja saa 100 000 euron avustuksensa tämän ohjelman toteuttamiseen suunnatuista rahoista. Hankkeeseen on palkattu täysiaikainen koulutussuunnittelija toukokuun 2014 loppuun saakka, jatko on mahdollinen.

Hankkeen erillinen toimintasuunnitelma on liitteenä.

Grundtvig-hanke: Being an LGBT Parent as an Experience of Democracy and Active Citizenship (EU-hanke)

Jatketaan vuosille 2012-2014 ulottuvan komission rahoittaman hankkeen toteuttamista. Kyseessä on Grundtvig-ohjelman oppimiskumppanuushanke, jossa on mukana viisi sateenkaariperhejärjestöä. Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Nelfan kanssa. Sateenkaariperheet ry:n osuus rahoituksesta on 16 000 euroa.

Toimenpiteet:

Osallistutaan hankkeen neljään konferenssiin / workshopiin vuoden 2013 aikana. Toteutetaan eurooppalaisille sateenkaariperheille suunnattuja materiaaleja ja workshoppeja, joilla vahvistetaan heidän toimijuuttaan eurooppalaisessa toiminnassa sateenkaariperheiden aseman parantamiseksi. Syyskuussa 2013 toteutetaan Helsingissä työpaja eurooppalaisten sateenkaariperheiden juridisen aseman riskeistä muuttaessa maasta toiseen ja tähän liittyvistä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksistä ja käsittelyssä olevista tapauksista.

Hankkeen erillinen toimintasuunnitelma on liitteenä.

Kaikkien perheiden Suomi -hanke

Hankkeen tavoitteena on perheiden monimuotoisuutta koskevan olemassa olevan tiedon kerääminen verkoston järjestöistä ja työkalujen kehittäminen uuden tiedon synnyttämiseksi. Kerätty tieto koostetaan yhteen erilaisiksi julkaisuiksi suunnattavaksi päättäjille, ammattilaisille ja perheille. Lisäksi tavoitteena on perheitä koskevan innovatiivisen vaikuttamisen tapojen kehittäminen ja toteuttaminen. Hankkeen aluksi määritellyt perhepoliittiset tavoitteet ovat: perhevapaajärjestelmä huomioi monimuotoiset perheet, perheet saavat enemmän tukea eri elämäntilanteissaan ja lapsille varmistetaan oikeus tavata kaikkia tosiasiallisia vanhempiaan. Hanke on Monimuotoiset perheet -verkoston yhteinen hanke. Sitä johtaa verkoston järjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä ja hallinnoi Sateenkaariperheet ry.

Hankkeen erillinen toimintasuunnitelma on liitteenä.

Julkaisutoiminta

Vuonna 2010 sähköisesti julkaistusta Sateenkaariperheen ABC-kirjasta toimitetaan uudistetuille nettisivuille helpommin netissä luettava versio.

Vuonna 2013 julkaistaan myös sateenkaariperheiden ”Läheisten opas”, jonka kirjoittaminen on aloitettu vuonna 2012

Vuodenvaihteessa 2012-2013 yhdistys julkaisee kaksi omakustanteista, pienilevikkistä lastenkirjaa sateenkaariperheiden lapsille. Toimituskunta on työstänyt hanketta ja käsikirjoituksia vuoden 2011 alusta lähtien.

Vuonna 2013 julkaistaan myös päivitetty yhdistyksen yleisesite uudella visuaalisella ilmeellä.

10. Koulutus

Koulutuksen tavoitteena on lisätä erityisesti ammattihenkilöstön tietämystä ja kokemusta sateenkaariperheistä. Koulutuksen avulla pyritään luomaan perheille väylä yhä tasa-arvoisempaan ja hyväksyvämpään yhteiskuntaan. Vuosien 2012-2014 aikana koulutustoimintaa kehitetään laajasti koulutushankkeen myötä (ks. kohta hanketoiminta ja koulutushankkeen oma toimintasuunnitelma). Kouluttamisesta vastaavat toiminnanjohtaja, järjestösihteeri, koulutussuunnittelija, yhteistyökumppaneiden asiantuntija, hallituksen jäsenet ja sateenkaariperhekouluttajaryhmä, joka koostuu sateenkaariperheellisistä kokemuskouluttajista.

Toimenpiteet

Kouluttajaryhmän vapaaehtoisten asiantuntemusta kehitetään järjestämällä koulutuksia ja osallistamalla Setan ja muiden yhteistyökumppaneiden kouluttajakoulutukseen. Koulutuskysynnän kasvaessa rekrytoidaan lisää asiantuntijoita ja vapaaehtoisia kouluttajaryhmän toimintaan.

Vuoden 2013 aikana osallistutaan kaikkiin pyydettyihin koulutuksiin ammattilaisille, opiskelijoille ja koululaisille. Lisäksi tarjotaan aktiivisesti yhdistyksen ja kumppaneiden asiantuntemusta ammatillisiin suur tapahtumiin, suurten toimijoiden seminaareihin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin tapahtumiin osana koulutushankkeen toimintaa.

11. Neuvontatoiminta

Lainsäädännössä on viime vuosina tapahtunut monia edistysaskeleita, joiden myötä perheet ovat saaneet pääsyn ennen tavoittamattomissa oleviin etuuksiin ja juridisiin suhteisiin. Uuden lainsäädännön soveltaminen käytäntöön on kuitenkin osoittautunut monessa tilanteessa hyvin hankalaksi. Soveltamisongelmiin liittyviä kyselyitä vastaanotetaan yhdistyksessä koko ajan enemmän. Iso osa perhelainsäädäntöä ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa edelleen paljon vastoinkäymisiä perheille. Sateenkaariperheellisten lisäksi toimittajat ja opiskelijat etsivät jatkuvasti yhdistyksen neuvoja kirjoituksiinsa ja opinnäytetöihinsä.

Toimenpiteet:

Jatketaan syksyllä 2012 aloitetun neuvontapalvelun toimintaa. Neuvontaa tarjotaan kaksi kertaa viikossa puhelimesta, kerran kuukaudessa Perheaikaa.fi-palvelun live-chatissa ja info@sateenkaariperheet.fi - sähköpostiosoitteessa. Näillä kanavilla neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea järjestösihteeri. Jatketaan neuvontapalvelun tiedottamista. Neuvontatehtävää toteuttavat lisäksi muut työntekijät, hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet. Lisäksi paikallistiimien merkitys neuvoina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoa hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, ammattilaiset ja toimittajat.

Työntekijöiden antamasta neuvonnasta pidetään kirjaa. Yhteydenotot vapaaehtoisille tulevat niin monille ja niin montaa eri reittiä, että vapaaehtoisten antaman neuvonnan määrän raportoinnissa on nojattava

valistuneisiin arvioihin ja vapaaehtoisille tehtäviin kyselyihin. Vuonna 2012 neuvontakertojen määräksi arvioitiin 820.

12. Vertais- ja tukitoiminta

Yhdistyksen keskeisiä vertais- ja tukitoiminnan muotoja ovat paikalliset perhetapaamiset, valtakunnallinen perheleiritoiminta (ks. oma luku), sateenkaariperheiden perhevalmennustoiminta, Perhenetti-hankkeen ohjatut vertaistukiryhmät (ks. hanketoiminta), koululaisten oma toiminta ja oma keskustelufoorumi, parisuhdekurssit ja -ryhmät, eroseminaarit ja eron jälkeisen vanhemmuuden tukeminen, yhdistyksen oma nettikeskustelufoorumi ja erilaiset muut vertaistapaamiset. Tapaamistoimintaa järjestetään valtakunnallisesti ja mahdollisimman monipuolisesti. Paikallisten yleisten tapaamisten lisäksi järjestetään erityisryhmien tapaamisia ja lukuisia vapaa-ajan toiminnan yksittäisiä tapaamisia.

Paikallistoiminta

Paikallistapaamisia järjestetään Helsingissä, Joensuussa, Jyväskylässä, Kuopiossa, Lahdessa, Lappeenrannassa, Mikkelissä, Oulussa, Porissa, Rovaniemellä, Tampereella ja Turussa. Tapaamistoiminta on vasta käynnistymisvaiheessa Lahdessa, Porissa ja Lappeenrannassa. Kussakin kaupungissa toimii paikallistiimi tai yhteyshenkilö. Paikallistoiminnan tukeminen on yksi vuoden 2013 painopisteistä.

Vuonna 2013 jatketaan vuonna 2012 aloitettuja säännöllisiä kehittämispäiviä paikallistiimeille. Kehittämispäivät järjestetään kerran vuodessa, vuonna 2013 helmikuussa Helsingissä vuosikokouksen yhteydessä. Etsitään paikallistiimeihin lisää vapaaehtoisia, tarjotaan paikallistiimeille koulutusta ja tarjoillaan heille ideoita miten toimia paikallistasolla. Pyritään edistämään myös vaikuttamis- ja koulutustyötä paikallistasolla. Etsitään paikallistason toiminnalle rahoitusta myös kunnista. Tuetaan paikallistoimintaa henkilöstön aktiivisella tuella ja yhteydenpidolla.

Kaupunkikohtaiset suunnitelmat vuodelle 2013

Helsinki

Helsingissä järjestetään perhetapaamisia kerran kuussa leikkipuisto Linjassa. Pyritään saamaan vapaaehtoiset järjestämään perhetapaamisia myös vaihtelevissa leikkipuistoissa ympäri pääkaupunkiseutua. Lisäksi säännöllisiä ryhmiä ovat isätapaamiset kerran kuussa, luomuisien ja -äitien ryhmä kerran kuussa ja alkutaipale-ryhmä kaksi kertaa kuukaudessa. Yksittäisiä teematapaamisia aikuisille pyritään järjestämään muutaman eri teeman ympärille, muun muassa sosiaaliset vanhemmat, eronneet ja transperheet. Paikallistiimi pohtii perheiden yhteisten retkien ja muiden toiminnallisempien tapahtumien järjestämistä. Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään koko perheen tapahtuma. Helsinki Priden yhteydessä järjestetään ainakin koululaisten toimintaa, isätapaaminen, Miten lapsia tehdään - tilaisuus, leikkipuistotapaaminen ja perhepiknik. Toimintaa tullaan muokkaamaan ja kehittämään vuoden 2012 lopussa tehdyn kyselyn perusteella.

Joensuu

Joensuun sateenkaariperheet tapaavat toistensa kodeissa noin joka toinen kuukausi. Kesällä tehdään yhteisiä retkiä. Yhteydenottoihin vastaa yhteyshenkilö.

Jyväskylä

Järjestetään kuukausittaiset perhetapaamiset, joista yhteen pyydetään ulkopuolinen alustaja. Perhetapaamisten lisäksi järjestetään sählyvuoro kouluikäisille vanhempineen. Kesällä järjestetään perhetapahtuma Peukkulan seikkailupuistossa.

Kuopio

Etsitään Kuopion paikallistiimiin aktiivisia toimijoita. Käynnistetään uudelleen perhetapaamiset.

Lahti

Lahden Setan kanssa yhteistyössä käynnistetään sateenkaariperheiden tapaamisia Lahdessa.

Lappeenranta

Saimaan Setan kanssa yhteistyössä käynnistetään sateenkaariperheiden tapaamisia Lappeenrannassa.

Mikkeli

Mikkelin sateenkaariperheet tapaavat toistensa kodeissa satunnaisesti. Järjestetään yksi yhteinen retki kesäkaudella. Yhteydenottoihin vastaa yhteyshenkilö, joka on mukana myös paikallisessa vaikuttamistyössä ja toimii kouluttajana sateenkaariperhekysymyksissä.

Oulu

Järjestetään kuukausittaiset perhetapaamiset. Järjestetään tapaamisten lisäksi muutamia retkiä vuoden aikana esimerkiksi eläinpuistoihin, lasten leikkipaikkoihin tms.

Pori

Porin perhetapaamiset ovat käynnistymässä syksyllä 2012. Tapaamisia järjestetään yhteistyössä Satakunnan Setan kanssa.

Rovaniemi

Rovaniemen sateenkaariperheet tapaavat toistensa kodeissa. Yhteydenottoihin vastaa yhteyshenkilö.

Tampere

Järjestetään kuukausittaiset perhetapaamiset. Perhetapaamiset ovat usein luonteeltaan toiminnallisia ja voivat olla retkiä. Vuoden 2013 aikana käydään esimerkiksi pulkkamäessä, luistelemassa, uimassa, leikkipuistossa, liikuntasalissa ja delfinaariossa. Pirkanmaan Setan aloitteesta selvitetään myös mahdollisuus järjestää Tampereen ensimmäinen Miten lapsia tehdään -tilaisuus.

Turku

Järjestetään kuukausittainen perhetapaaminen seikkailutalolla. Kutsutaan yhteen perhetapaamiseen vuoden aikana ulkopuolinen luennoitsija perheitä kiinnostavasta teemasta. Järjestetään koko perheen retki museoon tms. Kesällä järjestetään yksi perhetapaaminen vuokrattavalla mökillä metsän keskellä. Järjestetään yksi Miten lapsia tehdään -tapahtuma ja selvitetään sateenkaariperheiden perhevalmennuksen iltakurssin järjestämistä myös Turussa. Huolehditaan Turun alkutaipaleella-ryhmän käynnistymisestä. Järjestetään kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä valokuvanäyttely edellisen vuoden tapahtumissa ja sen jälkeen otetuista valokuvista. Panostetaan paikallisen vaikuttamistoiminnan kehittämiseen. Huolehditaan, että paikallisilla viranomaisilla ja ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä. Toimitetaan esitteitä ja osallistutaan koulutuksiin.

Koululaisten oma toiminta

Vuonna 2013 koululaisille järjestetään kolme erityyppistä leiriä (ks leiritoiminta). Lisäksi koululaisille järjestetään omia toiminnallisia tapaamisia. Käynnistetään koululaisten oma Facebook-ryhmä. Pyritään siihen, että koululaisten leireillä olleet ja heidän vanhempansa verkostoituvat.

Muu tapaamistoiminta ja tapahtumat

Sateenkaariperheiden miehiä houkutellaan mukaan toimintaan järjestämällä miehille omia kuukausittaisia tapaamisia sekä teematapaamisia avioliitossa vanhemmiksi tulleille miehille.

Miten lapsia tehdään? -tapahtumia pyritään järjestämään useassa kaupungissa vuosittain. Jokaisen Miten lapsia tehdään? -tapahtuman jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma alkutaipaleella-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita. Tarjotaan alkutaipalealaisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.

5.5.2012 järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia.

Kesällä järjestetään sateenkaariperheiden omaa toimintaa kaikkien Pride-tapahtumien yhteydessä.

Parisuhdetoiminta

Sateenkaariperheiden parisuhteissa on erityisiä haavoittuvuuksia, jotka johtuvat perheen juridisen aseman, palvelujärjestelmän ja kulttuurisen aseman puutteista. Tästä syystä yhdistys keskittää erityistä huomiota parisuhteiden tukemiseen ja eroauttamiseen. Yhdistys hakee vuonna 2013 uudelleen yhdessä Parisuhdekeskus Katajan kanssa rahoitusta Sateenkaariparit-hankkeelle, jonka myötä sateenkaariperheiden (ja lapsettomien sateenkaariparien) parisuhteiden tukemista voidaan monin tavoin tukea.

Sateenkaariperheet on järjestänyt vuosien 2011-2012 aikana ensimmäiset kolme parisuhdeviikonloppua sateenkaariperheille. Vuonna 2013 järjestetään Sateenkaariparit-hankkeen toteutumisesta kaksi parisuhdeleiriä (ks leiritoiminta), keväällä Kirkkonummella, syksyllä pohjoisempana. Leirien lisäksi pohditaan vuorovaikutuskurssin järjestämistä parisuhdetoiminnan vertaisohjaajille vaikka hanke ei saisi rahoitusta.

Erotoiminta

Sateenkaariperheiden juridisen aseman epäselvyyden vuoksi sateenkaariperheet kohtaavat erityisen hankalia tilanteita vanhempien erotessa. Jos lapsen suhdetta kaikkiin vanhempiin ei ole voitu juridisesti vahvistaa lainsäädännön puutteista johtuen, ei yhteiskunnalla ole työkaluja varmistaa lapsen edun toteutumista eron jälkeen senkään vertaa kuin muissa tilanteissa. Vanhemmille asetetaan tavanomaisesta suurempi vastuu pystyä erokriisin keskellä sopimaan lapsen eron jälkeisestä vanhemmuudesta ilman lainsäädännön (ja suureksi osaksi palvelujärjestelmän) tukea. Erotoiminnan tavoitteena on tarjota sateenkaariperheiden vanhemmille (vertais)tukea eron jälkeen. Erityisesti tavoitteena on tukea eron jälkeistä yhteistä vanhemmuutta. Lisäksi pyritään edistämään sateenkaariperheiden mahdollisuuksia osallistua muuhun erotoimintaan esimerkiksi kouluttamalla eroauttamisen ammattilaisia.

Toimenpiteet:

Toteutetaan ensimmäinen sateenkaariperheiden eroseminaari yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Toimitaan kouluttajina NeuvoKeskuksen eroneuvojen koulutuspäivillä. Järjestetään eron jälkeistä vanhemmuutta tukeva Vanhemman Neuvo -jakso yhdessä NeuvoKeskuksen kanssa. Kohdennetaan koulutushankkeen koulutuksia myös eroauttamisen ammattilaisille laajemmin. Järjestetään eroauttajille suunnatut koulutukset yhdessä Neuvokeskuksen työntekijöiden kanssa.

Sateenkaariperheiden perhevalmennus

Vuonna 2012 pilotoidun sateenkaariperheiden perhevalmennuksen järjestämistä jatketaan. Vuosittain toteutetaan kaksi seitsemän luennon iltakurssia Helsingissä (yksi keväällä ja yksi syksyllä) ja yksi viikonloppukurssi jossain muualla Suomessa, jotta kaikkien on mahdollista osallistua valmennukseen. Vuonna 2013 viikonloppukurssi järjestetään syyskaudella. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia järjestää perhevalmennus iltakurssina myös Turussa.

Valmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla tarjotaan tietoa erityisesti sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin ja ongelmiin etuuskien haussa, syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne. Sateenkaariperheiden oma perhevalmennuskurssi tukee perheiden ongelmien ennaltaehkäisyä, palveluneuvontaa ja toimii myös vahvana vertaistuen paikkana ja muodostaa vertaisverkostoja, jotka kokemusten mukaan helposti jatkuvat koko lasten lapsuuden ajan. Perhevalmennukseen osallistujia kehoitetaan osallistumaan myös yhdistyksen alkutaipaleella-ryhmiin. Valmennus ei korvaa kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä. Valmennuksessa kouluttajina toimivat työntekijät, muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Valmennuksen tarkemmat sisällöt löytyvät yhdistyksen kotisivuilta.

13. Leiritoiminta

Leiritoiminta on ollut yli vuosikymmenen ajan Sateenkaariperheet ry:n toiminnan keskeinen ja kysytyin toimintamuoto, jolla ylläpidetään sateenkaariperheiden psykososiaalista hyvinvointia. Kyseessä ei ole loma- ja virkistystoiminta vaan leirit ovat ohjelmaltaan hyvin vertaistuellisia ja lähentyvät sopeutumisvalmennuskurssien toimintatapaa.

Leiritoiminnan jokavuotiset tavoitteet ovat:

- Tarjotaan sateenkaariperheissä elävillä vanhemmille, lapsille ja nuorille erilaisia leirimuotoisia vertaistuen tilanteita.
- Tuetaan vanhempien jaksamista, vanhemmuutta ja parisuhdetta sekä lasten ja nuorten kasvua järjestämällä turvallisia sosiaalisia tilanteita, joissa voi vaihtaa kokemuksia ja tietoa.
- Vahvistetaan kaikkien perheenjäsenten perheidentiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Pidetään yllä ajatusta moninaisuudesta rikkautena.
- Lisätään osallistujien sitoutumista järjestön toimintaan.
- Järjestetään leirejä mahdollisimman monenlaisille kohderyhmille ja monenlaisiin tarpeisiin: perheleirejä, erityisen teeman ympärillä järjestettyjä leirejä, leirejä varhaisnuorille ja nuorille, lyhyitä ja pidempiä leirejä.
- Järjestetään leirejä eri puolella Suomea
- Pidetään leirien osallistumismaksut kaikkien perheiden mahdollisuuksien rajoissa
- Järjestetään varhaisnuorten ja nuorten leirien jälkeen leiritapaamisia
- Painotetaan leirien ohjelmassa perheidentiteettiä ja sosiaalista hyvinvointia
- Huolehditaan, että jokaisella leirillä on sosiaalialan ammattilaisten tarjoama ryhmä- tai muuta vertaistuen ohjattua tukitoimintaa
- Järjestetään perheleireillä omaa ohjelmaa sekä aikuisille että lapsille, mutta myös yhteistä ohjelmaa
- Tarjotaan perheille tietoa sateenkaariperheiden tilanteesta palveluissa, etuuksissa ja lainsäädännössä
- Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan

Vuonna 2013 toteutetaan 10 leiriä, joilla tavoitetaan seuraava määrä leiriläisiä:

1. talven perheleirillä Lapualla 60 leiriläistä
2. kevään koululaisten leirillä Ylöjärvellä 25 leiriläistä
3. kevään parisuhdeleirillä Kirkkonummella 25 leiriläistä
4. kesän perheleirillä Pietarsaareissa 125 leiriläistä
5. kesän koululaisten leirillä 25 leiriläistä
6. syksyn perheleirillä Inarissa 60 leiriläistä
7. syksyn (tai kevään) aikuisten eroteemaisella viikonloppuleirillä 25 leiriläistä
8. syksyn perhevalmennusleirillä 40 leiriläistä
9. syksyn parisuhdeleirillä 25 leiriläistä
10. syksyn koululaisten päiväleirillä 20 leiriläistä

Toimintavuoden aikana tavoitetaan yhteensä 430 leiriläistä ja tuotetaan 1130 henkilöleirivuorokautta. Kaikki leirit järjestetään yhteistyössä leirikeskuksen kanssa, joka vastaa leirin majoitus- ja ruokapalveluista. Perheleireillä on järjestetty ikäryhmäkohtainen lastenohjelma/hoido siten, että aikuiset voivat viettää aikaa myös keskenään ja työskennellä työryhmissä keskustellen tai toiminnallisesti käsitellen vaihtelevia teemoja. Teemat valitaan perheille tehdyn vertaistoimintatarvekartoituksen perusteella. Perheleireillä on myös aikuisille suunnattua rentoutus- ja kuntoutustoimintaa.

Lapsille järjestetään leireillä ikäryhmittäin ohjelmaa, jonka tavoitteena on tutustuttaa lapsia toisiinsa ja toistensa perheisiin, käsitellä perheiden moninaisuutta lasten ikätasolle sopivalla tavalla ja voimaannuttaa lapsia perheidentiteettiä vahvistamalla. Koululaisten omilla leireillä pääpaino on mukavassa leiritoiminnassa, mutta vetäjinä toimivat aina henkilöt, joilla on valmius keskustella heidän kanssaan luottamuksellisesti perhe-elämästä, kasvamisesta ja esimerkiksi syrjäntäkokemuksista. Teemoitetulla leirillä perehdytään vuonna 2013 parisuhteeseen ja eronneiden ja eron uhan alla elävien haasteisiin. Parisuhde- ja eroleirit järjestetään yhteistyökumppaneiden asiantuntija-apuun turvautuen.

Leiritoimintaa koordinoi järjestösihteeri. Leirien aikana työstä vastaavat järjestösihteerin lisäksi vapaaehtoiset lastenhoitajat sekä tuntipalkkaiset leiriohjaajat ja luennoitsijat, joiden tehtäviin kuuluvat leirikohtaisesti vaihtelevat tehtävät. Kaikilla leireillä peritään osallistujilta kohtuullinen osallistumismaksu. Osallistumismaksut määritellään käytettävissä olevan rahoituksen suhteen. RAYn avustuksen ja kuntien avustusten avulla pyritään pitämään osallistumismaksut mahdollisimman alhaisina. Osallistumismaksujen suuruuden määrittelyssä pyritään mahdollistamaan erityisesti monilapsisten ja yhden vanhemman perheiden osallistuminen leireille ilman kohtuuttomia taloudellisia uhrauksia. Toiseksi koululaisten leirien osallistumismaksut pidetään hyvin matalina, koska heidän kanssaan tehtävä leirityö nähdään erityisen tärkeänä.

Järjestösihteeri toimii hallituksen leirityöryhmän esittelijänä. Leirityöryhmä suunnittelee toiminnan käytännön toteutuksen. Yhdistyksen hallitus päättää leiritoiminnan linjauksista, vahvistaa kunkin leirin budjetin ja vastaanottaa raportin jokaisen leirin taloudellisesta tuloksesta. Leirin osanottajamääristä pidetään kirjaa, leiriläisiltä ja koululaisten leiriläisten vanhemmilta kerätään säännöllistä palautetta. Toiminnanjohtaja valmistelee vuosibudjetin leiritoiminnalle.

Leiritoiminnan tavoitellut vaikutukset:

- Perheiden lisääntynyt hyvinvointi
- Perheiden laajentuneet sosiaaliset verkostot
- Sateenkaariperheissä elävien lasten ja nuorten keskinäisten verkostojen syntyminen
- Jäsenistön sitoutuminen järjestön toimintaan

14. Tapahtumakalenteri

Tässä listauksessa on vuoden 2013 suurempien tapahtumien ajankohdat, jotka ovat tiedossa syyskuussa 2012. Listauksessa ei ole mukana säännöllisiä perhetapaamisia, vertaisryhmiä, paikallisia tapahtumia eikä minkään hankkeen tapahtumia (koulutushanke, sateenkaariparit, Kaikkien perheiden Suomi, Perhenetti jne).

- 1.-3.2. Talven perheleiri Lapualla
- 9.2. Vuosikokous
- 9.-10.2. Paikallistoiminnan kehittämispäivät
- 1.-3.3. Koululaisten viikonloppuleiri Ylöjärvellä
- 6.4. Monimuotoiset perheet -verkoston hallitusten yhteisseminaari
- 16.4.-4.6. Helsingin perhevalmennus tiistaisin (ei 30.4.)
- 5.5. Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumat eri puolilla Suomea
- 17.-19.5. Parisuhdeviikonloppu Kirkkonummella
- 24.-30.6. Helsinki Pride -viikon tapahtumat
- 8.-12.8. Perheleiri Pietarsaassa
- 9.-11.8. Koululaisten leiri Pietarsaassa
- 11.-15.9. Perheleiri Inarissa
- 19.9. EU-hankkeen työpaja Helsingissä
- 29.10.-10.12. Helsingin perhevalmennus tiistaisin
- marraskuu Parisuhdeviikonloppu
- marraskuu Perhevalmennus viikonloppukurssina
- marraskuu Syyskokous, jos vuosikokous muuttaa sääntöjä helmikuussa